Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013

(COM(2018) 134 final – 2018/0060 (COD))

ir dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užstato realizavimo

(COM(2018) 135 final – 2018/0063 (COD))

(2018/C 367/09)

Pranešėjas **Juan MENDOZA CASTRO**

Konsultavimasis	Europos Sąjungos Taryba, 2018 4 24;
	Europos Parlamentas, 2018 4 19
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnis ir 53 straipsnio 1 dalis
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2018 6 27
Priimta plenarinėje sesijoje	2018 7 11
Plenarinė sesija Nr.	536
Balsavimo rezultatai	145/0/2
(už / prieš / susilaikė)	

1. **Išvados ir rekomendacijos**

Neveiksnių paskolų dokumentų rinkinys

1.1. EESRK palankiai vertina Komisijos dokumentų rinkinį – vieną pagrindinių priemonių, kurias ES skyrė išliekančiai neveiksnių paskolų problemai spręsti ir labai svarbų veiksnį siekiant su bankų sąjunga susijusios pažangos.

1.2. ES finansų įstaigos padarė pažangą, susijusią su paskolų portfelių kokybe ir bendra neveiksnių paskolų apimtimi; vis dėlto siekiant užtikrinti, kad neveiksnios paskolos nesikauptų ateityje, ES lygmeniu reikia imtis daugiau priemonių.

1.3. ES lygmeniu atliekant bet kokį neveiksnių paskolų dydžio palyginimą turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad ankstyvuoju krizės etapu (2008–2012 m.) kai kurių šalių bankai pasinaudojo didele valstybės pagalba, o kiti to padaryti negalėjo dėl pakeistų valstybės pagalbos taisyklių.

1.4. EESRK atkreipia dėmesį į socialinius finansų krizės padarinius, susijusius su atskirtimi, socialiniu teisingumu ir kliūtimis, trukdančiomis užbaigti kurti vidaus rinką.

1.5. Siekiant išvengti pernelyg didelio įsiskolinimo padarinių ateityje, labai svarbu iš finansų įstaigų sąskaitų pašalinti nuvertėjusias skolas. EESRK taip pat ragina kredito įstaigas skolinti atsakingai.

Teisės aktais nustatytos prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės

1.6. EESRK pritaria, kad teisės aktais nustatytas prudencines finansinio stabilumo stiprinimo priemones reikia taikyti kaip prevencines priemones siekiant užtikrinti, kad būsimų neveiksnių paskolų kredito nuostoliai būtų pakankamai padengti.

1.7. EESRK atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymo loginį pagrindimą, pažymėdamas, kad finansinio stabilumo stiprinimo priemonės galėtų būti pagrįstos įvairiais su prudenciniu reguliavimu susijusiais apskaitos sistemos tikslais.

1.8. Tačiau EESRK taip pat turi pažymėti, kad:

— laikantis požiūrio, kad vienas sprendimas tinka visiems, neatsižvelgiama į vis dar egzistuojančius nacionalinės civilinės teisės skirtumus ir į civilinių teismų procedūrų trukmę,

— dėl atidėjinių naujoms neveiksnioms paskoloms sudarymo tvarkaraščio bankai gali būti priversti šias paskolas greitai parduoti, užuot laukę, kol finansinių sunkumų patiriančios bendrovės ir (arba) įmonės padėtis vėl bus perspektyvesnė.

1.9. Komisija turėtų atsižvelgti, jei įmanoma, į konkrečią mažesnių ir specializuotų įmonių, kurių turto struktūra yra ne tokia sudėtinga, padėtį.

1.10. EESRK mano, kad 9-asis TFAS turėtų būti privalomas visiems ES bankams.

1.11. EESRK siūlo pradėti konkretų poveikio vertinimą, kuriuo būtų siekiama įvertinti galimą siūlomo reglamento poveikį bankams, kredito perdavimui namų ūkiams, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) ir bendrojo vidaus produkto (BVP) augimui.

1.12. EESRK pažymi, kad ECB jau paskelbė šio standarto priedą, neatsižvelgdamas į pirmojo ramsčio taisykles, kurias turi paskelbti Parlamentas, Taryba ir (arba) Komisija, ir nelaukdamas, kol bus paskelbtos Europos bankininkystės institucijos (EBI) gairės.

Antrinių rinkų plėtra

1.13. EESRK pripažįsta, kad Komisija siūlo, kaip spręsti daugelį susiskaidžiusių neveiksnių paskolų antrinių rinkų Europos Sąjungoje problemų ir akcentuoja konkrečius tam skirtus pasiūlymus. Vis dėlto jis mano, kad reguliavimo institucijos neturi skatinti neveiksnių paskolų pardavimo.

1.14. EESRK pasiūlymai dėl kredito pervedimų pasekmių yra šie:

— dėl vartotojų apsaugos: iš esmės Komisijos pasiūlymai vertinami palankiai. Kompetentingos institucijos privalo atsižvelgti į konkrečias skolininko teisių apsaugos priemones ir su tuo susijusias rekomendacijas,

— dėl darbuotojų apsaugos: kompetentingos institucijos turi atsižvelgti į su kredito pervedimais susijusių bendrovių darbuotojų judumą ir apsaugą pagal ES ir nacionalinės teisės aktus.

Pagreitintas neteisminis užstato realizavimas

1.15. EESRK teigiamai vertina teisę į teisingą bylos nagrinėjimą nacionaliniame teisme, jei tai būtina, ir jeigu šios procedūros taikymas, koks siūlomas direktyvoje, yra ribojamas.

1.16. Daugelyje valstybių narių vykdymo užtikrinimo procesas jau yra efektyvus. Neveiksnių paskolų problemą reikia spręsti pirmiausia stiprinant teismines procedūras visoje ES.

2. **Europos Komisijos pasiūlymai**

2.1. Kovo 14 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento ([1]), kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, taip pat pasiūlymą dėl direktyvos dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užstato realizavimo ([2]).

([1]) COM(2018) 134 *final* – Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013.

([2]) COM(2018) 135 *final* – Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užstato realizavimo.

2.2. Abu pasiūlymai buvo pateikti kartu su Komisijos tarnybų darbiniais dokumentais ir poveikio vertinimais, be to, tą pačią dieną Komisija taip pat paskelbė Antrąją pažangos ataskaitą dėl neveiksnių paskolų mažinimo Europoje ([3]) ir projektą ([4]), kuriame pateikiamos techninės nacionalinių turto valdymo bendrovių steigimo rekomendacijos.

2.3. Šie pasiūlymai yra svarbios Komisijos pastangų stiprinti Europos ekonominę ir pinigų sąjungą (EPS) sudedamosios dalys ir jie yra būtini siekiant užbaigti kurti bankų sąjungą. Siekis mažinti susikaupusį didelį neveiksnių paskolų ir neveiksnių pozicijų kiekį, taip pat galimą jo augimą ateityje – neatskiriama Sąjungos pastangų toliau mažinti bankų sistemos riziką ir sudaryti bankams sąlygas skolinti įmonėms ir gyventojams dalis.

2.4. Pasiūlyme dėl reglamento Komisija siūlo teisės aktais nustatyti prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę nustatant bendrą minimalų naujų paskolų, kurios tampa neveiksnios, padengimo lygį, siekiant užtikrinti, kad ateityje bankų balansuose nesusikauptų pernelyg daug neveiksnių paskolų nenumatant pakankamo nuostolių padengimo ir dėl to jas būtų lengviau pertvarkyti.

2.5. Pasiūlyme dėl direktyvos Komisija siekia padidinti skolos išieškojimo procedūrų veiksmingumą, užtikrindama galimybę taikyti atskirą bendrą pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūrą. Pasiūlyme taip pat skatinama plėtoti antrines neveiksnių paskolų rinkas suderinant reikalavimus ir kuriant bendrąją rinką, skirtą kreditams administruoti ir banko paskoloms perduoti trečiosioms šalims Europos Sąjungoje.

3. **Bendrosios pastabos**

3.1. EESRK palankiai vertina Komisijos dokumentų rinkinį – vieną pagrindinių ES priemonių spręsti vis dar išliekančią neveiksnių paskolų problemą ([5]) ir labai svarbų veiksnį siekiant su bankų sąjunga susijusios pažangos.

3.2. Atsižvelgiant į tai, kad finansų sistemos mokumas ir stabilumas Europos Sąjungai yra labai svarbūs, didelė kai kurių valstybių narių bankų per krizę ir paskesnį ekonomikos nuosmukį sukauptų neveiksnių paskolų apimtis kenkia visai finansų sistemai ir ekonomikai, be to, dėl to mokesčių mokėtojai tam tikrais atvejais patyrė daug išlaidų.

3.3. Pastaraisiais metais ES finansų įstaigos, gerindamos paskolų portfelių kokybę ir mažindamos bendrą neveiksnių paskolų apimtį, padarė pažangą; vis dėlto bendra neveiksnių paskolų apimtis tebėra didelė, t. y. iš viso 813 mlrd. EUR ([6]). Bankai ir priežiūros institucijos turi reikiamas priemones, skirtas paskolų, kurių mokėjimo įsipareigojimai neįvykdyti, arba nuvertėjusių paskolų skaičiui mažinti, tačiau siekiant užtikrinti, kad tokios paskolos nebūtų kaupiamos ateityje, ES lygmeniu reikia imtis daugiau priemonių.

3.4. EESRK pažymi, kad ankstyvuoju krizės etapu (2008–2012 m.) kai kurių šalių bankai pasinaudojo didele valstybės pagalba, o kiti to padaryti negalėjo dėl pakeistų finansų sektoriui taikomų valstybės pagalbos taisyklių. Dėl šios priežasties atliekant bet kokį neveiksnių paskolų kiekio palyginimą į šiuos skirtumus turėtų būti atsižvelgiama.

3.5. EESRK atkreipia dėmesį į socialinius finansų krizės padarinius, susijusius su atskirtimi, socialiniu teisingumu ir kliūtimis, trukdančiomis užbaigti kurti vidaus rinką. Kai kuriose valstybėse narėse iš neveiksnių paskolų matyti, kaip smarkiai nukentėjo šeimos ir MVĮ verslininkai, įskaitant riziką prarasti savo namus ar netekti nuosavybės teisės.

3.6. Siekiant išvengti pernelyg didelio įsiskolinimo padarinių ateityje labai svarbu iš finansų įstaigų sąskaitų pašalinti sumažėjusias skolas, o Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos (*Ecofin*) planas turi padėti įgyvendinti šį tikslą. EESRK taip pat ragina kredito įstaigas skolinti atsakingai, todėl pavienių skolininkų poreikiams ir padėčiai jos turės skirti daugiau dėmesio ir rasti kiekvieno skolintojo aplinkybėms tinkamiausią finansinę priemonę ([7]).

([3]) COM(2018) 133 *final* – Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Antroji pažangos ataskaita dėl neveiksnių paskolų mažinimo Europoje“.

([4]) SWD(2018) 72 *final* – Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Turto valdymo bendrovių projektas“, pridedamas prie Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Antroji pažangos ataskaita dėl neveiksnių paskolų mažinimo Europoje“.

([5]) Tarybos išvados dėl veiksmų plano neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti (2017 m. liepos 11 d.).

([6]) EBI rizikos rodiklių rinkinys, 2017 m. IV ketvirčio duomenys.

([7]) EESRK nuomonė dėl Kreditų ir socialinės atskirties pasiturinčioje visuomenėje (OL C 44, 2008 2 16, p. 74).

4. **Konkrečios pastabos**

4.1. ***Teisės aktais nustatytos prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės***

4.1.1. EESRK pritaria, kad teisės aktais nustatytas prudencines finansinio stabilumo stiprinimo priemones reikia taikyti kaip prevencines priemones siekiant užtikrinti, kad būsimų neveiksnių paskolų kredito nuostoliai būtų pakankamai padengti.

4.1.2. Siekiant sumažinti neveiksnias paskolas ir neveiksnias pozicijas ([8]), į siūlomą Kapitalo reikalavimų reglamento (KRR) pakeitimą įtrauktas progresinis užtikrintoms (iki aštuonerių metų) ir neužtikrintoms (dveji metai) paskoloms skirtas tvarkaraštis.

4.1.3. Komisija teigia, kad šio pasiūlymo reikia, nes ([9]):

— su paskolų nuostolių nustatymu susijusi veikla prudenciniu požiūriu ne visada gali būti pakankama, nes jos taikymo sritis, tikslas ir paskirtis yra kitokie,

— 9-asis TFAS ([10]) turėtų užtikrinti daug geresnį suderinamumą su prudenciniais standartais nei 39-asis TAS ([11]) ir spręsti pradelstų ir netinkamų atidėjinių problemą, nes jis grindžiamas tikėtino nuostolio principu. Vis dėlto taikant naująjį standartą ir toliau paliekama galimybė savo nuožiūra vertinti neveiksnias paskolas ir pagrindinę užtikrinimo priemonę, taigi ir nustatyti atidėjinius,

— prudenciniu reguliavimu bankų priežiūros institucijai suteikiami įgaliojimai daryti įtaką banko atidėjinių lygiui (įskaitant kiek tai susiję su neveiksniomis paskolomis) neviršijant taikytinos apskaitos sistemos apribojimų ir reikalauti konkrečiai koreguoti to banko nuosavų lėšų skaičiavimus. Tačiau privalomas priemones (vadinamąsias antrojo ramsčio priemones) ir reikalavimus priežiūros institucija gali taikyti tik kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgdama į konkretaus banko aplinkybes,

— kompetentingai priežiūros institucijai įvertinus kiekvieną konkretų atvejį individualiai pritaikytos priežiūros priemonės yra tinkamos siekiant valdyti konkrečią pavienių bankų su neveiksniomis paskolomis susijusią riziką.

4.1.4. Be to, EESRK norėtų pridurti, kad finansinio stabilumo stiprinimo priemonės būtų pagrįstos įvairiais su prudenciniu reguliavimu susijusiais apskaitos sistemos tikslais.

4.1.5. Tačiau EESRK taip pat turi pažymėti, kad:

— siūlomame reglamente, pagrįstame požiūriu „vienas sprendimas tinka visiems“, neatsižvelgiama į tebesančius nacionalinės civilinės teisės skirtumus ir civilinių teismų procedūrų trukmę,

— dėl atidėjinių naujoms neveiksnioms paskoloms sudarymo tvarkaraščio bankai gali būti priversti šias paskolas greitai parduoti, užuot laukę, kol finansinių sunkumų patiriančios įmonės padėtis vėl bus perspektyvesnė. Taip gali sumažėti galimybių sudaryti sąlygas skolos restruktūrizavimui ir suteikti verslininkams antrąją galimybę, o dėl to gali būti daromas didelis neigiamas socialinis poveikis ir neigiamas poveikis užimtumo santykiui,

— remiantis viena analize ([12]), tikėtina, kad mažesnės ir specializuotos įmonės, kurių turto struktūra ne tokia sudėtinga, patirs didesnį neigiamą poveikį, jei tuo pat metu bus įdiegtas 9-asis TFAS ir taikomos neveiksnioms pozicijoms skirtos prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės. Komisija turėtų svarstyti, ar būtina patikslinti pasiūlymą siekiant spręsti šią problemą.

([8]) EBI apibrėžtis: „Neveiksni pozicija yra kiekviena pozicija, kuri yra pradelsta daugiau kaip 90 dienų arba su kuria susiję mokėjimai nerealizavus užstato yra mažai tikėtini, net jei ji nelaikoma pozicija esant įsipareigojimų neįvykdymui arba nuvertėjusia pozicija. Pozicijos esant įsipareigojimų neįvykdymui ir nuvertėjusios pozicijos, pagal atitinkamai KRR 178 straipsnį ir taikytiną apskaitos sistemą, visada laikomos neveiksniomis. Be to, bet kokia pozicija skolininko atžvilgiu turi būti laikoma neveiksnia, jei ji pradelsta daugiau kaip 90 dienų ir sudaro 20 % visų balansinių pozicijų šio skolininko atžvilgiu negrąžintos sumos („užkrečiamasis poveikis“). Visą neveiksnią poziciją sudaro neveiksnios paskolos, neveiksnūs skolos vertybiniai popieriai ir neveiksnūs nebalansiniai straipsniai“.

([9]) Konsultacinis dokumentas dėl teisės aktais nustatytų finansinio stabilumo stiprinimo priemonių.

([10]) Tarptautinis finansinės atskaitomybės standartas. Galioja nuo 2018 m. sausio 1 d.

([11]) Tarptautiniai apskaitos standartai.

([12]) *Eurofinas*: atsakas į Europos Komisijos konsultaciją dėl teisės aktais nustatytų prudencinių finansinio stabilumo stiprinimo priemonių.

4.1.6. Nors siūlomos finansinio stabilumo stiprinimo priemonės gali padėti sumažinti atidėjinių skirtumus, susijusius su skirtingų apskaitos sistemų (9-asis TFAS, palyginti su nacionaliniais BAP ([13])) taikymu, EESRK mano, kad 9-asis TFAS turėtų būti privalomas visiems ES bankams.

4.1.7. EESRK siūlo pradėti konkrečią analizę, kuria būtų siekiama įvertinti galimą siūlomo reglamento poveikį bankams, kredito perdavimui namų ūkiams, MVĮ ir BVP augimui.

4.1.8. Dėl kitų rūšių rizikos gali atsirasti problemų, panašių į problemas dėl neveiksnių paskolų, visų pirma rizikos, susijusios su ypač sudėtingomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ir 2 bei 3 lygių perimtu turtu. Atsižvelgdamas į tai, EESRK laikosi nuomonės, kad šių rūšių riziką reikėtų įtraukti į prioritetinį rizikos mažinimo sąrašą.

4.1.9. EESRK pažymi, kad ECB jau paskelbė atitinkamą priedą, neatsižvelgdamas į pirmojo ramsčio taisykles, kurias turi paskelbti Parlamentas, Taryba ir (arba) Komisija, ir nelaukdamas, kol bus baigtos rengti EBI gairės (kurios tebesvarstomos). Dėl to gali būti pažeisti geresnio reglamentavimo principai. Todėl, siekiant ir toliau užtikrinti, kad Europos taisyklės būtų nuosekliai taikomos, ECB priedas dėl neveiksnių paskolų turėtų būti pritaikytas prie būsimos 1-ojo ramsčio neveiksnių paskolų sistemos.

4.2. ***Priemonės antrinėms neveiksnių paskolų rinkoms plėtoti***

4.2.1. ES antrinės rinkos sandoriai yra santykinai smulkūs ([14]). Priežastys apima: fragmentišką reglamentavimą; teisės aktų apribojimus, taikomus tam tikrų rūšių turto turėtojams, administruojančių įmonių dalyvavimo mastui ir investuotojų tipams (kai kuriais atvejais tik kiti bankai gali administruoti neveiksnias paskolas arba jas įsigyti); skirtingą vietos bankų ir užsienio investuotojų požiūrį į ekonominę perspektyvą. EESRK mano, kad Komisija pasiūlo daugelio šių problemų sprendimą.

4.2.2. Viena pagrindinių neveiksnių paskolų rinkos problemų – kokybiškų duomenų apie neveiksnias paskolas stoka, dėl kurios informacija tampa asimetriška. EESRK palankiai vertina duomenų šablonus, kurių tikslas – teikti vienodus ir standartizuotus duomenis apie neveiksnias kredito sutartis.

4.2.3. Tačiau EESRK mano, kad reguliavimo institucijos neturi skatinti parduoti neveiksnias paskolas, nes jei nuvertėjusios paskolos bus tvarkomos bankuose, labiau apsimokėtų jas susigrąžinti nei parduoti.

4.2.4. EESRK norėtų atkreipti dėmesį į toliau išvardytus Komisijos pasiūlymo aspektus ir jiems pritaria:

— **Kredito administratoriai**. Visoje ES galiojančiomis taisyklėmis nustatyti konkretūs leidimo suteikimo, atsisakymo jį suteikti arba panaikinimo reikalavimai ir procedūros (5–7 straipsniai), įskaitant tokius reikalavimus: asmuo turi būti pakankamai geros reputacijos, neturėti teistumo ir jam šiuo metu negali būti taikoma jokia nemokumo procedūra. Šios taisyklės taip pat apima: registrą (8 straipsnis), sutartinius santykius su kreditoriumi (9 straipsnis), veiklos rangą (10 straipsnis) ir tarpvalstybinį kredito administravimą (11 ir 12 straipsniai).

— **Kredito pirkėjai**. Kreditorius pateikia visą reikalingą informaciją apie kredito sutartį (13 straipsnis) pagal techninius standartus, kuriuos parengs EBI (14 straipsnis); kredito pirkėjui negali būti taikomi jokie papildomi reikalavimai, išskyrus reikalavimus, numatytus perkėlimo į nacionalinę teisę įstatymuose (15 straipsnis). Kredito pirkėjai tiesiogiai užtikrina kredito sutarties vykdymą (18 straipsnis) arba ją perleidžia (19 straipsnis).

— **Kredito administratoriai, kredito įstaigos arba jų patronuojamosios įmonės**, aktyviai dalyvaujantys su neveiksniomis paskolomis susijusiose operacijose, įtraukti į 16 straipsnį.

— **Priežiūra**. Tai itin svarbus aspektas, nes vykdant priežiūrą raginama taikyti tas pačias taisykles visoje Europos Sąjungoje, užtikrinti kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų priežiūros funkciją ir taikyti administracines nuobaudas (20–22 straipsniai).

([13]) Bendrieji apskaitos principai.
([14]) Tarptautinis audito ir mokesčių konsultavimo bendrovių tinklas (KPGM): 100 mlrd. EUR, mažiau nei 10 % negrąžintų skolų.

— **Duomenų apsauga**. Paskolos perleidimo sąlyga – „gerbti skolininko teises ir laikytis asmens duomenų apsaugos taisyklių pagal kredito sutartį reglamentuojančius teisės aktus“ (5 straipsnio 1 dalies c punktas).

4.2.5. *Vartotojų apsauga*

— EESRK mano, jog svarbu užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą finansinių paslaugų srityje.

— Šiuo požiūriu jis pritaria bendram pasiūlymo principui, pagal kurį: „siekiant užtikrinti tokio paties lygio apsaugą, vartotojų apsaugos taisyklės ir toliau būtų taikomos nepriklausomai nuo to, kas teikia arba administruoja kreditą, ir nepriklausomai nuo kredito pirkėjo arba kredito administratoriaus valstybėje narėje galiojančios teisinės tvarkos“; visų pirma turi būti laikomasi Hipotekos kredito direktyvos ([15]), Vartojimo kredito direktyvos ([16]) ir Direktyvos dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais ([17]).

— EESRK taip pat pabrėžia kreditoriaus įpareigojimus vartotojo atžvilgiu kredito sutarties keitimo atveju (34 straipsnis).

— EESRK pažymi, kad perleisdamas paskolą skolininkas turi bendradarbiauti su nefinansine bendrove, kurios darbuotojai, darbo metodai ir paskirtis skiriasi. Todėl tikslinga nacionalinėms valdžios institucijoms atkreipti dėmesį į priemones ir rekomendacijas, skirtas skolininkų teisėms apsaugoti, kaip tai daro JAV vartotojų finansinių interesų apsaugos biuras ([18]).

4.2.6. *Darbuotojų apsauga*

Visais kredito pervedimo išorės bendrovėms atvejais kompetentingos institucijos turi atsižvelgti į su tokiu pervedimu susijusių bendrovių darbuotojų judumą ir apsaugą pagal ES ir nacionalinės teisės aktus.

4.3. ***Pagreitintas neteisminis užstato realizavimas***

4.3.1. EESRK teigiamai vertina tai, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad verslo skolininkas turėtų teisę šio pagreitinto neteisminio užstato realizavimo mechanizmo naudojimą užginčyti nacionaliniame teisme (28 straipsnis). Tai turėtų tinkamai apsaugoti pagrindines piliečių ir bendrovių teises į teisingą bylos nagrinėjimą ([19]), visų pirma tais atvejais, kai sutartinės sąlygos yra nesąžiningos arba kai jomis sudaromos sąlygos piktnaudžiauti.

4.3.2. Vis dėlto EESRK atkreipia dėmesį į kai kurių valstybių narių išreikštas abejones dėl to, kad taikant tokią priemonę vykdymo užtikrinimo procesas galėtų būti gerokai paspartintas tose valstybėse narėse, kuriose teismų procedūros jau dabar atliekamos per trumpą laiką; nors neteisminės procedūros gali būti naudingos kreditoriui, neveiksnių paskolų problemą reikia spręsti pirmiausia stiprinant teismines procedūras visoje ES.

4.3.3. Bet kuriuo atveju EESRK teigiamai vertina pasiūlyme nustatytus pagreitinto neteisminio užstato realizavimo procedūros taikymo apribojimus. Pirma, į taikymo sritį įtraukti tik kreditorių ir verslo skolininkų sudaryti susitarimai. Be to, į taikymo sritį aiškiai neįtraukiami:

— neprofesionalią veiklą vykdantys vartotojai ([20]),

— pelno nesiekiančios įmonės,

— susitarimai dėl finansinio įkaito ([21]) ir

— gyvenamosios paskirties nekilnojamasis turtas, kuris yra verslo skolininko pagrindinė gyvenamoji vieta ([22]).

([15]) Direktyva 2014/17/ES (OL L 60, 2014 2 28, p. 34).
([16]) Direktyva 2011/83/ES (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).
([17]) Direktyva 93/13/EEB (OL L 95, 1993 4 21, p. 29).
([18]) https://www.consumerfinance.gov/about-us/newsroom/consumer-financial-protection-bureau-reminds-mortgage-servicers-of-legal-protections-for-consumers-when-transferring-loans
([19]) Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis.
([20]) Direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių 3 straipsnio a punktas.
([21]) Direktyvos 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito 2 straipsnio 1 dalies a punktas.
([22]) „Dėl finansų krizės, per kurią daugybė namų pirkėjų tapo nemokūs ir buvo priversti parduoti savo nuosavybę už labai mažas kainas“. EESRK nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nuosavybės (OL C 318, 2011 10 29, p. 133).

4.4. ***Turto valdymo bendrovių projektas***

Valstybės pagalbos taisyklės

4.4.1. EESRK pritaria Komisijai, kad pasiūlymas steigti turto valdymo bendroves kai kuriose valstybėse narėse buvo svarbi sprendimų sutvarkyti bankų balansus dalis, ypač kilus finansų krizei. Tačiau EESRK taip pat sutinka, kad, jei naudojamos valstybės remiamos arba užtikrinamos priemonės, šios bendrovės taip pat gali prisidėti prie rizikos finansiniam stabilumui, be kita ko, galimai sutvirtinti vadinamąjį užburtą ratą, į kurį pateko bankai ir valstybės.

4.4.2. Todėl EESRK pritaria, kad reikia užtikrinti suderinamumą su ES teisine sistema, visų pirma su Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyva (BGPD) ([23]) ir Reglamentu dėl bendro bankų pertvarkymo mechanizmo ([24]).

4.4.3. Praktiškai beveik visos nacionalinės turto valdymo bendrovės pasinaudojo tam tikros formos valstybės parama, įskaitant: garantijas, skirtas bet kokiems nuostoliams padengti ar turto valdymo bendrovių finansavimui užtikrinti (dėl to turto valdymo bendrovės gali turėti valstybės reitingą, o jų vertybiniai popieriai gali būti tinkami naudoti kaip, pavyzdžiui, atpirkimo sandorių užstatas); atsižvelgdamos į ilgesnės trukmės ekonominės vertės perspektyvą, turto valdymo bendrovės įsigyja savo rinkos vertę (kainą, kurią mokėtų investuotojas) viršijantį turtą – įsigijimas, kai ekonominė vertė viršija rinkos vertę, yra valstybės pagalba, dėl kurios bankai turi gauti Europos Komisijos sutikimą; Vyriausybės rekapitalizuoja turto valdymo bendrovių sistemose dalyvaujančius bankus ([25]).

4.4.4. NET tais atvejais, kai leidžiama naudotis tam tikros formos valstybės parama, pagal naujausias ES taisykles paprastai reikalaujama subordinuotąją banko skolą bent gelbėti privačiomis lėšomis (nurašyti arba paversti nuosavu kapitalu), kad bet kokia rekapitalizavimo našta būtų bent jau paskirstoma viešajam ir privačiam sektoriams.

Briuselis, 2018 m. liepos 11 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas
Luca JAHIER

([23]) Direktyva 2014/59/ES.
([24]) Reglamentas (ES) Nr. 806/2014 (OL L 225, 2014 7 30, p. 1).
([25]) KPGM.